

26.4.2026

Jumalan kansan koti-ikävä

3. sunnuntai pääsiäisestä

Liturginen väri: valkoinen

Jh. 17:11–17

Jumalan nimen voima

Visa Viljamaa

Johanneksen evankeliumin 17. luku on monella tapaa ainutlaatuinen evankeliumikatkelmien joukossa. Työryhmä on korostanut tätä lisätessään sanan ”rukoili” tavanomaisen muotoilun lisäksi johdannoksi. Kyseessä ei siis ole opetuspuhe tai keskustelu, vaan rukousta, joka on osoitettu Isälle opetuslasten kuullen. Emme ainoastaan kuule, mitä Jeesus ajattelee opetuslapsistaan, vaan minkälaiseen Jumalan todellisuuteen hän heidät on jättämässä. Kyse on jäähyväisrukouksesta, kuten Mooseksen siunaukset Israelille (vrt. 5. Moos. 33).

Rukous on aina luottamuksen teko. Jeesus jättää opetuslapsensa Isän käsiin, koska Hän itse on lähdössä: ”Minä en enää ole maailmassa, mutta he ovat maailmassa, ja minä tulen sinun tykösi.”

(33/38 j. 11) Tämä on rukousta, jonka jokainen ihminen tunnistaa: kukaan ei halua menettää ystäväänsä eikä jättää rakkaitaan suojaa vaille. Tässä mielessä Jeesuksen rukous koskettaa syvästi, ja lienee rukous, joka on monelle ihmiselle varsin tuttu.

Rukouksen keskiössä on Jumalan nimi:

”Pyhä Isä, suojele heitä nimesi voimalla, sen nimen, jonka olet minulle antanut.”

Raamatussa Jumalan nimi ei ole vain kutsumanimi, vaan ilmaisee kaiken sen, mitä Jumala on, ja mitä Hän tekee. Jumalan nimi liittyy pelastushistoriaan: vapautumiseen Egyptistä, liittoon, lupaukseen, sekä aivan erityisellä tavalla Jeesuksen elämään, kuolemaan ja ylösnousemukseen. Kun Isä on antanut nimensä Pojalle, se merkitsee, että Jumalan voima, tahto ja olemus toimivat Jeesuksessa. Kun ihminen liitetään Jeesuksen nimeen, kasteessa, uskossa ja rukouksessa, hänet liitetään samalla Jumalan voimaan, Jumalan todellisuuteen ja Jumalan tulevaisuuteen. Jumalan nimen tunteminen ei Raamatussa tarkoita vain tiedollista tietämistä, vaan elämistä tuon nimen varassa. Ihmisen elämä on silloin Jumalan muovaamaa, kannattelemaa ja varjelemaa.

Jeesus rukoilee myös opetuslasten ykseyden puolesta: *”jotta he olisivat yhtä, niin kuin me olemme yhtä.”* Tämä ykseys on osallisuutta Jumalan sisäiseen olemiseen ja elämään. Isän ja Pojan välinen yhteys on malli ja lähde seurakunnan yhteydelle. Samalla Jeesuksen rukous tekee selkeän vastakkainasettelun: maailma ja Jumalan todellisuus eivät ole sama asia. Opetuslapset eivät kuulu maailmaan, ja siksi maailma vihaa heitä. Tästä huolimatta Jeesus ei rukoile, että opetuslapset otettaisiin pois maailmasta. Tässä näkyy kristillisen elämäntavan jännite: se ei koskaan ole ei pakoa ihmisyyden todellisuudesta, vaan kutsu elämään se kaikkine ristiriitoineen.

Jeesus ottaa kärsimyksessään vastaan iskut, torjunnan ja vihan, ja Hänen seuraajiensa tie on usein juuri samanlainen. Ainoana erotuksena on, että Jeesus kulki tiensä yksin, me Jumalan nimen varjeluksessa.

“Pyhitä heidät totuudellasi. Sinun sanasi on totuus.” lopettaa Jeesus. Pyhitys ei tässä merkitse eristämistä maailmasta, vaan asettamista Jumalan käyttöön. Totuus ei ole abstraktio, vaan Jumalan sana, joka toimii ja muovaa elämää. Elämää, joka on kahden todellisuuden rajalla: näkyvän ja näkymättömän.

Paavali kuvaa tätä 2. Korinttolaiskirjeessä: *”Vaikka ulkonainen ihmisemme murtuu, niin sisäinen ihmisemme uudistuu päivä päivältä. Tämä hetkellinen ja vähäinen ahdinkomme tuottaa meille määrättömän suuren, ikuisen kirkkauden.”* (2. Kor. 4:16–17). Sama vastakohtaisuus toistuu Jesajan kirjassa, jossa vihan hetki ja synninpäästöstä tuttu ”horjumaton rauhanliitto”, moninainen tuho ja pelastuksen lupaus muodostavat saman jännitteen. Ja tähän jännitteeseen, mutta myös pelastuksen lupaukseen, sulkee Jeesus rukouksessaan omansa.

Jännitteen keskellä Jeesus puhuu myös ilosta, joka ei riipu näkyvästä todellisuudesta, vaan Jumalan lupauksista. Jesuiittapapin, tiedemiehen ja filosofin Pierre Teilhard de Chardinin sanoin ”Ilo on varma merkki Jumalan läsnäolosta.”